

A Fővárosi Ítéltábla dr. Dobos Anita pártfogó ügyvéd (....) által képviselt felperes neve(....) felperesnek, az Uzonyi Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Uzonyi Andrea ügyvéd) által képviselt alperes neve(....) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. szeptember 29. napján kelt, 19.P..../2015/27. számú ítélete ellen a felperes 28. sorszám alatt benyújtott, 30. sorszám alatt részletesen indokolt fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 336.000 (Háromszázharminchatezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Megállapítja, hogy dr. D... A... (....) pártfogó ügyvéd díjának viselésére az állam köteles.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és akként rendelkezett, hogy a felperes költségmentessége folytán le nem rótt 252.000 forint illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek bruttó 100.000 forint perköltséget, továbbá megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli.

Az ítélet tényállása szerint a felperes néhai R... K... (művész nevén H...) örököse, aki cigány népdalénekes volt, 1984-ben hunyt el. A néhai közreműködésével az alperes jogelődje 1976-ban dupla bakelitlemezt adott ki, amely 2000 évben CD formátumban ismét megjelent G... címmel. A lemezen néhai R... K... több dalt is énekelt.

A felperes módosított keresetében 4.200.000 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperest kötelezni arra hivatkozással, hogy az alperes a felperesi jogelőd engedélye nélkül adta ki ismételt az 1976-ban megjelent dupla zenei albumot G... címmel CD formátumban 2000-ben, ezzel megsértve néhai R... K... szerzői jogát.

Az alperes elsődlegesen elévülési kifogással élt. Arra hivatkozott, hogy a felperes jogelődje és C... F..., valamint a S... M... alperesek között 8.P..../2005. számon a Fővárosi Törvényszéken (akkor Fővárosi Bíróságon) 2006. szeptember 27-én tartott tárgyaláson a felperesi jogelőd tudomást

szerzett a CD megjelenéséről, ennek ténye a tárgyalásról felvett 23. számú jegyzőkönyvben rögzítésre került. Erdemi ellenkérelmében az alperes a kereset elutasítását kérte ítélt dologra hivatkozással. Emellett azt is előadta, hogy a felperes jogelődje és az alperesi jogelőd között 1976-ban egyszeri kifizetésű, minden jogot megváltó szerződés jött létre, továbbá hogy az albumon folklór alkotások, népdalok szerepelnek, a folklór termékek pedig szabadon felhasználhatóak. További hivatkozása szerint az alperes jogelődje engedélyt kapott a jogosulttól a felhasználásra, és a 2000-es kiadás nem tér el a korábbitól.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak. Határozatát a régi Ptk. 324. § (1) és 325. § (1) bekezdésére alapította.

Az alperes indítványára beszerezte a korábban folyamatban volt per iratait és megállapította, hogy a 23. számú jegyzőkönyvben az I. rendű alperes képviselője hivatkozik a jelen per tárgyát is képező dupla CD lemezre, amelyet becsatolt, továbbá becsatolta a hungaroton.hu internetes oldalról letölthető és az interneten már akkor is fellelhető CD borítóját, illetve az azon szereplő számok listáját. Rögzítette, hogy bár a felperesek képviselője ezen a tárgyaláson nem vett részt, a bíróság postai úton kézbesítette a felperesi képviselő részére a tárgyalás jegyzőkönyvét, amelyet a képviselő 2006. október 5. napján kézhez vett. Özv. R... K... a keresetet eredetileg 2012. november 22. napján terjesztette elő a Szolnoki Törvényszéken, ahonnan az áttételre került a Fővárosi Törvényszékre. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azzal, hogy a felperes akkori jogi képviselője tudomást szerzett az igényt keletkeztető körülményről, a felperes az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába jutott. Az elévülés kezdő időpontja az az időpont, amikor a felperes potenciálisan tudomást szerezhetett a CD lemez kiadásáról, ez pedig 2006. október 5. napja. Ezen időponttól kezdődik az az 5 éves elévülési határidő, amelyben a felperes, illetve jogelődei az igényüket bírósági úton érvényesíthették volna. Ez az idő 2012. november 22. napjáig eltelt, az elévülés nyugvására vagy megszakadására vonatkozó körülmény pedig nem merült fel. Mindezekre tekintettel a 2015. január 12. napján előterjesztett igény elévült, az bírósági úton nem érvényesíthető, ezért az elsőfokú bíróság az alperes elévülési kifogását alaposnak találva a felperes keresetét elutasította. Ennek következtében az ellenkérelemben felhozott további körülmények vizsgálatát – mint szükségtelent - mellőzte.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellő mértékben a tényállást, nem tett eleget tényállás-felderítési kötelezettségének, így ítélete megalapozatlan.

Hangsúlyozta, hogy az a körülmény, miszerint a felperesi képviselő 2006. október 5. napján kézhez vett egy olyan tárgyalási jegyzőkönyvet, amely utalást tesz a 2000 évben kiadott CD lemezre, illetve rögzít adatokat az interneten való fellelhetőség körében még nem jelenti egyúttal azt is, hogy a felperes ténylegesen is tudomást szerzett ezekről. Az a tény ugyanis, hogy a felperesi jogi képviselő átvette az iratot nem egyenértékű azzal, hogy azt a felperes meg is ismerte és azt az akkori jogi képviselőjével megvitatta. Erre vonatkozóan a peres eljárásban nem merült fel adat, az akkori jogi képviselő tanúként nem került meghallgatásra a tárgyalási jegyzőkönyvvel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét illetően. Annak ténye, hogy a felperes csak jóval később érvényesítette igényét pedig azt tükrözi, hogy a művekről a felperes valójában az igényérvényesítés időpontjában szerzett tudomást. A tudomásszerzés időpontját a felperes a szakértői véleményhez köti, amely keltezésének időpontja 2012. május 2. napja.

A felperes a fellebbezésében ismételten hivatkozott a Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésére is, a menthető okot akként adta elő, hogy a felperes jogelődje idős, írástudatlan személy volt, akinek sem anyagi, sem pedig szociális körülményei nem tették lehetővé, hogy a jogsértő műveket hamarabb megismerje. Nevezett művek nem kerültek közhiteles nyilvántartásban rögzítésre, sem közhiteles

formában meghirdetésre. Amennyiben ez megtörtént volna, kizárólag akkor kellene a felperesnek és jogelődjének bizonyítania, hogy mindezek ellenére nem szerzett tudomást a jogsértő művekről.

Az elévülés beállításának az a tény is akadálya, hogy a jogsértő művek forgalmazása a mai napig folyamatos (illetve erre nézve nincs egyértelmű alperesi nyilatkozat), ezért az elévülés akkor kezdődhet meg, amikor a folyamatos jogsértő cselekmény megszűnik. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az elévülés nyugvására és megszakadására vonatkozó adatokat annak ellenére, hogy a felperes tett erre vonatkozó nyilatkozatot. Mindemellett a felperes személyes körülményei is megfelelő indokot adnak az elévülés nyugvásának, figyelemmel a felperes oldalán meglévő menthető okokra és objektív tényekre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és annak alapján helytálló érdemi döntést hozott. Ítélete jogi indokait a Fővárosi Ítéltábla teljes körűen osztotta, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azokhoz az alábbiakat fűzi.

Az alperes elévülési kifogása következtében az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta elsődlegesen az elévülés kérdését, amelynek elbírálásakor helyesen alkalmazta a régi Ptk. szabályait az állított jogsértés időpontjára – 2000. év – tekintettel.

Megfelelően hívta fel a Ptk. 324. § (1) bekezdését, amely szerint a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik, és a 325. § (1) bekezdését, amelynek értelmében az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet.

Indokait a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiegészíti a Ptk. 326. § (1) bekezdésével, amely alapján az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált, és a (2) bekezdéssel, amelynek értelmében ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a jogosult a lejárat után a teljesítésre halasztást adott.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, végül a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése megszakítja az elévülést; míg a (2) bekezdés szerint az elévülés megszakadása, illetőleg az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után az elévülés újból megkezdődik.

A Pp. 97. § a szerint ha a félnek a per vitelére meghatalmazottja van, a bírósági iratokat a fél helyett a meghatalmazottnak kell kézbesíteni.

A Fővárosi Bíróság eljárása a jogszabály előírásának megfelelt, a felperesi jogelőd részére kézbesítette a tárgyalásról készült jegyzőkönyvet. Helyesen állapította meg ezért ítéletében, hogy a felperes ezen a napon - 2006. október 5-én - tudomást szerzett a CD lemez kiadásáról, mert a tárgyaláson jelen nem lévő felperesi képviselő a részére kézbesített iratot ezen a napon vette kézhez. Annak ténye, hogy a jogi képviselő e jogilag releváns tényről esetlegesen nem értesítette a képviselt felperesi jogelődöt a határidő számításánál nem jöhet szóba, a jogi képviselő állított mulasztása ugyanis csak a fél és az őt képviselő ügyvéd egymás közötti viszonyában értékelhető. Az ügyvéd a

fél meghatalmazottjaként jár el a perben, cselekménye által Ptk. 219. §-ának (2) bekezdése szerint a fél válik jogosítottá illetőleg kötelezetté, esetleges mulasztása pedig a fél mulasztásaként értékelendő.

A 2006. október 5-ei tudomásszerzés azonban csak annyiban bír relevanciával a perben, hogy a 2000. évben – közelebbről meg nem határozott időpontban – megtörtént kiadás következtében megkezdődött elévülési idő nyugvása ezen időpontban megszakadt, egy év állt tehát a felperes – illetve jogelődje – rendelkezésére a követelés bíróság előtti érvényesítésére. A másodfokú bíróság a fellebbezésben felhozott menthető okot ugyanis e körben látta értékelhetőnek, megállapítva, hogy a kiadással egyidejűleg bekövetkezett jogsértés, mint esedékességet megalapozó körülmény következtében megindult elévülési idő nyugodott arra tekintettel, hogy a felperes jogelődje idős, írástudatlan személy volt, akinek sem anyagi, sem pedig szociális körülményei nem tették lehetővé, hogy a jogsértő műveket hamarabb megismerje. Az elévülési idő nyugvása azonban – a fentiek szerint - 2006. október 5-én megszakadt, így az abból még hátralévő további egy év 2007. október 5-én eltelt, ezért a 2015. január 12. napján előterjesztett igény elévült, az bírósági úton nem érvényesíthető. Csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy amennyiben elfogadná a felperes által a szakértői véleményhez - amely kelezésének időpontja 2012. május 2. napja - kötött tudomásszerzést, mint az elévülés nyugvásának megszakadását megalapozó körülményt, az ennek következtében feléledt egyéves elévülési határidő a keresetindítás napjáig így is többszörösen eltelt.

Alapítalanul hivatkozott arra a felperes a fellebbezésében, hogy az elévülés beálltának akadályát képezi annak ténye, hogy a jogsértő művek forgalmazása folyamatos, és az elévülés csak akkor kezdődhet meg, amikor e folyamatos jogsértő cselekmény megszűnik. A jogsértés az állított engedély nélküli forgalomba hozatallal – azaz a kereskedők részére történő értékesítéssel – bekövetkezett, ezzel az erre alapított kártérítési igény esedékessé vált. Annak ténye, hogy a CD a piacon esetlegesen a későbbiekben is kapható volt, nem teszi a sérelmezett magatartást folyamatossá. Ez egyebekben a perben nem nyert bizonyítást.

Az alperes a perben az elévülést megszakító, a Ptk. 327. §-ában foglalt körülményre vonatkozó tényállítást nem tett, ezért az elévülés megszakadása vizsgálatának mellőzésével az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási hibát.

Mindezek alapján megalapozottan döntött az elsőfokú bíróság, amikor az alperes elévülési kifogását alaposnak találva a felperes keresetét elutasította, és az alperesi védekezésben felhozott további körülmények vizsgálatát mellőzte. A Fővárosi Ítéletábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-án alapul.

A másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a következtében alkalmazandó Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről.

Budapest, 2017. július 6.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: